

[Per Federspiel.]

til løsningen af disse problemer mellem de besiddende og de ikke-besiddende nationer. Som et oplæg til en diskussion har denne betænkning en ikke ubetydelig værdi, fordi den giver et ganske levende indtryk af de kaotiske forhold og den forvirring, der hersker, og der er ikke noget for Danmark specielt i de synspunkter, de organisationsformer, der bringes i anvendelse over for dette i sandhed gigantiske spørgsmål.

En lang række organisationer — nationale og internationale, private og offentlige, økonomiske og humanitære, kirkelige og folkelige — arbejder i øst og vest uden nogen indbyrdes sammenhæng på løsningen af specielle, isolerede opgaver. Her er det ganske indlysende, at en koordination vil være ønskelig. Det kan heller ikke i det lange løb føre til tilfredsstillende resultater, at hele dette forhold behandles ud fra et sentimentalt og filantropisk synspunkt, da det dog til syvende og sidst er et realpolitisk spørgsmål, som verdensfreden kan være afhængig af.

Udvalgsbetænkningen afspejler på en lang række punkter den samme almindelige forvirring, der har bredt sig på dette område. For den almindelige læser vil det være komplet umuligt at se, hvorvidt udvalget går ind for multilateral eller bilateral bistand. Det siges f. eks. på side 16 i betænkningen — hvis jeg må have lov at citere — at

„det er en kendsgerning, at udviklingslandene foretrækker bistand ydet gennem FN-organer“

og med den begrundelse, som den ærede ordfører for socialdemokratiet lige har anført. Men så siger man, at

„alt andet lige foretrækker myndighederne i udviklingslandene formentlig hjælp fra mindre lande.“

Og på side 17 er udvalget

„af den opfattelse, at den danske bistand bør ydes gennem FN“,
men umiddelbart derefter,

„at der i takt med forhøjelse af bidra-

gene til det multilaterale arbejde bør søges iværksat et egentligt bilateralt hjælpeprogram af en betragtelig størrelse.“

Den slags ting kan ikke vække større tillid til den overvejelse af og den indlevelse i emnet, som udvalget har forsøgt. Det fremgår også, at selv om man fra dansk side har været tilhænger af den multilaterale bistand, så er denne multilaterale bistand sket på overvejende bilateral måde derved, at man nok har ydet bidrag til FN, men sørget for, at de opgaver, der skulle løses, blev løst ved danske kræfter, således at pengene, om jeg så må sige, verserede tilbage til danske kilder.

Nu ser jeg imidlertid, at også den højtærede minister i sin fremsættelsestale giver udtryk for, at den multilaterale hjælp stemmer overens med udviklingslandenes egne ønsker, og at dette skulle være, fordi den er upolitisk. Der må jeg melde fra.

Europarådets rådgivende forsamling har beskæftiget sig med dette spørgsmål i de sidste 10 år og har gennem en række betænkninger forsøgt at råbe de europæiske regeringer op om alvoren i dette problem og om en indsats, inden det blev for sent. Og i forbindelse med de overvejelser og undersøgelser, man dér har foretaget, er det en samstemmende opfattelse, at der fra udviklingslandenes side, og navnlig i Afrika, absolut er et ønske om bilaterale kontakter. Jeg tror, at det, man her må gøre sig klart, er, at der må gøres en væsentlig sondring med hensyn til de områder, der egner sig for multilateral bistand gennem FN's organer. Malaria bekæmpelse og oplysning af den ene eller den anden art egner sig til løsning inden for de store internationale organer. Men hvor det drejer sig om en langsigtet politik, om udvikling af handelsforbindelser, udvekslinger af den ene eller den anden art, må det være landene selv, der handler indbyrdes, ikke i den forstand, at et land blandt de besiddende handler med et enkelt udviklingsland, men at forbindelsen foregår mellem bestående stater. Og det